

การตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของ
นักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2564

Awareness about Cyberbullying and Hate Speech of Students at
Donmuang Taharnargardbumrung School Donmuang District,
Bangkok for Academic School Year 2021

วิชยานนท์ สุทธิโส (Wichyanont Sutthaso)^{1*} นนทนนท์ แยมวงษ์ (Nonthanun Yamwong)*
กิตติศักดิ์ คงพูน (Kittisak Khongphun)** ชนนิกานต์ วงษ์ทรัพย์เจริญ (Chonnikarn Wongsupcharoen)***
(Received: May 12, 2024; Revised: September 4, 2024; Accepted: September 12, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติพฤติกรรม การตระหนักรู้ และการรับมือการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์โดยการใช้ประทุษวาจาของนักเรียน โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติและพฤติกรรมในการรับมือในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย ได้ดังนี้ (1) มีการตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษวาจาโดยรวมทั้งหมดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) มีทัศนคติต่อการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (3) มีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (4) มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (5) มีการตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษวาจาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (6) มีการรับมือต่อการถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการประทุษร้ายทางวาจาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

¹Corresponding author: swichy.sutthaso@gmail.com

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

*Assistant Professor, Library and Information Science Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University

**อาจารย์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

**Lecturer, Library and Information Science Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University

***นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

***Student, Master of Arts Program in Library and Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University

ABSTRACT

The purpose of this research was to study attitudes, behaviors, awareness and coping with cyberbullying and hate speech of students at Donmuang Taharnargardbumrung School Donmuang. This research is a survey. The data were collected from questionnaires distributed to 97 students of Donmuang Taharnargardbumrung School. The data was analyzed for descriptive statistics by using frequency, percentage, average value (\bar{X}) and standard deviation (S.D.)

The results of this research were summarized (1) Overall, awareness of cyberbullying and hate speech was at the medium level. (2) Overall, attitudes of cyberbullying and hate speech was at the highest level. (3) Overall, behavior of cyberbullying and hate speech was at the low level. (4) Overall, students use of social media was at the medium level. (5) Overall, awareness of cyberbullying and hate speech was at the medium level. (6) Overall, coping of cyberbullying and hate speech was at the medium level.

คำสำคัญ: การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ ประทุษวาจา การตระหนักรู้

Keywords: Cyberbullying, Hate speech, Awareness

บทนำ

ปัญหาการกลั่นแกล้งในสังคมเกิดขึ้นได้ในกลุ่มเพื่อน สังคมที่ทำงาน หรือบนโลกออนไลน์ มักถูกมองว่าการกลั่นแกล้งเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องสนุกสนานที่ทำได้เพียงเพราะหยอกล้อกันในกลุ่มเพื่อน แต่ความจริงแล้วเป็นอันตรายมากกว่าที่คิด เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์ความเจ็บปวด อีกทั้งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องและมีระยะเวลายาวนาน ทำให้ผู้ที่ถูกกระทำการกลั่นแกล้งนั้นได้รับผลกระทบทางจิตใจได้ กรมสุขภาพจิตได้แบ่งประเภทของการกลั่นแกล้งออกเป็น 4 ประเภท คือ ทางร่างกาย เช่น ชกต่อย ตบตีด้วยอารมณ์ ทางสังคม หรือด้านอารมณ์ เช่น การกีดกัน แบ่งแยก ทางวาจา เช่น การดูถูก นินทา พุดจาเสียดสี และการกลั่นแกล้งที่เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในสังคมปัจจุบันคือ การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ [1] การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์เป็นการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่าง ๆ บนโลกอินเทอร์เน็ต เช่น การตั้งฉายาในทางลบ การดูถูกเหยียดหยาม การเผยแพร่ข่าวลือหรือนินทาว่าร้าย และการส่งต่อรูปภาพที่ไม่เหมาะสม การกลั่นแกล้งในรูปแบบนี้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ตลอดเวลา ไม่มีการเปิดเผยตัวตนของผู้กลั่นแกล้ง ทำให้ไม่รู้ชัดว่าใครเป็นผู้กระทำและมีสาเหตุมาจากอะไร ซึ่งทำการกลั่นแกล้งอาจรุนแรงกว่าการกลั่นแกล้งที่เปิดเผยตัวตนตามปกติ การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์นี้เกิดขึ้นจากการที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกพัฒนาจนกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เกิดช่องทางมากมายในการติดต่อสื่อสารผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตามด้วยการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ง่ายขึ้นนี้ทำให้ขอบเขตของการกลั่นแกล้งถูกขยายเพิ่มมากขึ้น จากที่เป็นการกลั่นแกล้งในระดับบุคคลลุกลามไปสู่การกลั่นแกล้งกันบนโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกอินเทอร์เน็ตนี้มีให้เห็นได้มากในทุกสังคม เนื่องจากกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตน ผู้ถูกกระทำการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์มักไม่ทราบว่าใครเป็นผู้กลั่นแกล้ง หรือเหตุผลที่ถูกกลั่นแกล้งเพราะอะไร ในทางด้านของตัวผู้กลั่นแกล้งมักขาดการยับยั้งชั่งใจในการทำร้ายเหยื่อ เพราะเนื่องจากบนโลกอินเทอร์เน็ตเป็นตัวตนที่ไม่มีใครรู้จัก บางครั้งผู้กลั่นแกล้งเองก็ไม่ได้เห็นปฏิกริยาของผู้ถูกกระทำจึงทำให้กระทำการรุนแรงเกินขอบเขต [3] การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์นั้นบางครั้งจึงการดำเนินการทางกฎหมายเป็นไปได้ยากเนื่องจากไม่สามารถแสวงหาตัวตนของผู้กระทำได้ และผลกระทบที่ร้ายแรงที่

สามารถพบเห็นได้คือบุคคลที่โดนกลั่นแกล้งนั้นได้รับผลกระทบทางตรงต่อจิตใจ อาจมีภาวะซึมเศร้า วิตกกังวล และอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตาย เป็นต้น

สังคมในยุคประเทศไทย 4.0 นั้นแสดงให้เห็นถึงจำนวนของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 52 ล้านคน เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 จำนวน 1 ล้านคน เวลาที่ใช้ในการเล่นอินเทอร์เน็ตเฉลี่ย 9 ชั่วโมง 1 นาทีต่อวัน ซึ่งสูงเป็นอันดับ 5 ของโลก และเยาวชนไทยอายุระหว่าง 12-16 ปี ใช้เวลากับสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉลี่ย 4.80 ชั่วโมงต่อวัน (มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2564) และเนื่องจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ปัจจุบันสถาบันทางการศึกษาได้ปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เป็นรูปแบบออนไลน์จึงส่งผลให้เด็กนักเรียนใช้เวลาบนโลกออนไลน์โดยเฉลี่ยต่อวันเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเมื่อการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยต่อวันของเด็กนักเรียนเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้อัตรการเกิดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์มีมากขึ้นตาม

แนวทางในการป้องกันและการแก้ไขของปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์นั้น ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด แต่สามารถเริ่มต้นด้วยการประเมินการใช้งานโซเชียลมีเดียของตนเอง ปรับเวลาการใช้งานให้เหมาะสม ใช้เวลากับผู้คนในชีวิตจริงให้มากขึ้นสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาของการข่มเหงรังแกกันผ่านโลกอินเทอร์เน็ตให้แก่เด็กนักเรียน

โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ ตั้งอยู่ ณ ถนนเชิด วัฒนา เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปลายจัดการเรียนการสอนแบบสหศึกษา และเนื่องด้วยวัยของเด็กนักเรียนเป็นช่วงวัยที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ง่าย จึงต้องศึกษาถึงทัศนคติ พฤติกรรมการตระหนักรู้ และวิธีการรับมือเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการประทุษร้ายทางวาจา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในอนาคต

เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้วาจาประทุษร้ายที่อาจเกิดขึ้น จึงมีจำเป็นต้องสร้างความตระหนักรู้ให้กับตัวของนักเรียนเพื่อให้มีความตระหนักในการใช้เครื่องมือสื่อสารบนโลกออนไลน์อย่างมีสติ สามารถรู้ได้ว่าถ้อยวาจาของตนนั้นนับเป็นประทุษร้ายต่อผู้อื่นหรือไม่มีความยับยั้งชั่งใจ มีรู้ถึงผลกระทบเชิงลบของการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ รู้ถึงวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัย ผู้วิจัยจึงจัดทำวิจัยเรื่องนี้ขึ้นเพื่อหวังจะสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายวาจาของนักเรียนในโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
2. เพื่อศึกษาการตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
3. เพื่อศึกษาวิธีการรับมือปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

ความหมายของการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (2562, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายว่า การกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์หมายถึง การรังแก หรือก่อกวนผู้อื่นในเว็บไซต์โซเชียล มีเดีย พฤติกรรมการรังแกที่เป็นอันตรายอาจรวมถึงการโพสต์ข่าวดูหมิ่น การคุกคาม การพูดเรื่องเพศ หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียหาย รวมถึงการพูดจาดูถูก การรังแกหรือการล่วงละเมิดสามารถระบุได้โดย พฤติกรรมซ้ำๆ และเจตนาที่ต้องการทำลายชื่อเสียงของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อซึ่งจะทำให้เหยื่อเกิดความรู้สึกแย่ต่างๆ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2563, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายว่า การระรานทางไซเบอร์คือ การกลั่นแกล้ง คุกคาม หรือระรานผู้อื่นโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ผ่านโซเชียล มีเดีย การส่งข้อความ การเล่นเกม และโทรศัพท์มือถือ การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ เป็นพฤติกรรมที่มัก เกิดขึ้นซ้ำๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความหวาดกลัว ยั่วยุ โหม หรือสร้างความอับอายให้แก่ผู้ที่ตกเป็นเป้าหมาย

บิตดีเฟนเดอร์ (Bitdefender) (2562, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายว่า การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต คือการใช้เทคโนโลยีเพื่อก่อกวนข่มขู่ทำให้ลำบากใจ หรือกำหนดเป้าหมายบุคคลอื่น ตามคำนิยามมันเกิดขึ้นใน กลุ่มคนหนุ่มสาว เมื่อผู้ใหญ่เข้ามาเกี่ยวข้อง ก็อาจเป็นไปตามคำจำกัดความของการล่วงละเมิดทางไซเบอร์ หรือ การก่อกวนทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่สามารถมีผลทางกฎหมาย และเกี่ยวข้องกับเวลาในการ ติดคุก

จากความหมายที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตนั้นคือการคุกคาม กลั่นแกล้ง ผู้อื่นผ่านทางช่องทางสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะเป็นทาง เกมออนไลน์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ โดย ผู้กระทำนั้นอาจเป็นบุคคลเดียวหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ โดยจุดประสงค์ในการกระทำนี้ก็เพื่อทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึก ลำบากใจ หวาดกลัว หรือเกิดความอับอาย เป็นต้น

รูปแบบของการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

โพสต์ทูเดย์ (Post today) (2562, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายว่า รูปแบบในการกลั่นแกล้งเป็นได้ทั้ง การด่าทอ กล่าวหา ใช้ถ้อยคำเสียสติ ต่อว่าผู้อื่นโดยเป็นการกลั่นแกล้งที่เจาะจงบุคคลเป้าหมาย และมีแนวโน้มว่า จะเป็นการกลั่นแกล้งที่ต่อเนื่อง

1. การโจมตี ขู่ทำร้าย หรือใช้ถ้อยคำหยาบคาย การโพสต์ด่าทอ ขู่เชิญ ใช้ถ้อยคำที่รุนแรง หยาบคาย ไม่ว่าจะ เป็นทางแชทส่วนตัว หรือโพสต์ที่หน้า โซเชียลมีเดียของผู้ถูกกระทำ เช่น ขู่ว่าจะมาทำร้าย

2. การคุกคามทางเพศแบบออนไลน์ การพูดจาคุกคามทางเพศผ่านโซเชียลมีเดียสามารถพบเห็นได้ทั่วไป โดยเฉพาะทางช่องทางที่สามารถ เปิดให้เข้าไปแสดงความคิดเห็นได้ ช่องทางเหล่านี้มักจะมีข้อความที่เข้าข่ายคุกคามทางเพศอยู่มาก นอกจากนี้ การส่งข้อมูลที่มีเนื้อหาอนาจารโดยที่ผู้รับไม่ได้ต้องการ หรือการเอารูปไปตัดต่อในเชิงลามก ก็ถือว่าเป็นการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ได้

3. การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น การที่ผู้กระทำจะแอบอ้างใช้บัญชีของเหยื่อ แล้วนำบัญชีนั้นไป โพสต์ข้อความ หยาบคาย คลิปวิดีโอที่ไม่เหมาะสม หรือกระทำการต่างๆ ที่เกิดผลเสียต่อเจ้าของบัญชีตัวจริง ทำให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจผิดกับผู้ใช้บัญชีตัวจริง

4. การแบล็กเมลกันการแบล็กเมลคือการนำความลับของผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบ ภาพ วิดีโอ หรือเสียง มาเผยแพร่ ลงโซเชียลมีเดีย เพื่อทำให้เกิดการแชร์ต่อในวงกว้าง หรือการใส่ร้ายป้ายสี เช่น ตัดต่อรูปภาพของเหยื่อ แล้วนำมาโพสต์ประจาน

5. การหลอกลวง มีทั้งการหลอกลวงให้เหยื่อหลงเชื่อ นัดเจอนอกสถานที่เพื่อจะทำมิถิมีร้าย หรือการหลอกลวงให้ ผู้เสียหายโอนเงินไปให้ด้วยวิธีการต่างๆ

จากรูปแบบของการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ที่ได้กล่าวมา แสดงให้เห็นว่ารูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการกลั่นแกล้งผู้ใช้นั้นมีความหลากหลายและแตกต่างจากการกลั่นแกล้งในชีวิตจริง เนื่องจากการกลั่นแกล้งใน ชีวิตจริงจะสามารถทำให้เกิดบาดแผลได้ทั้งทางกายและทางจิตใจ แต่รูปแบบของการกลั่นแกล้งบนโลก อินเทอร์เน็ตนั้นจะมุ่งเน้นไปที่การสร้างควมรำคาญ การก่อกวน การสร้างความอับอาย ผู้ที่ตกเป็นเป้าหมาย จากการกลั่นแกล้งบนโลกอินเทอร์เน็ตนั้นจริงมีผลกระทบต่อจิตใจเสียเป็นส่วนมาก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2563ข, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงผลกระทบที่เกิดจาก การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ไว้ดังนี้ ทำให้เหยื่อได้รับผลกระทบทางจิตใจ เช่น อับอาย หวาดกลัว หวาดระแวงหวาดหวั รู้สึกโดดเดี่ยว เศร้าหมองท้อแท้ สิ้นหวัง ไร้ค่า และยังเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น นอนไม่หลับ อ่อนเพลียเรื้อรัง เจ็บป่วย ทำร้ายตัวเอง และอาจรุนแรงถึงขั้นพยายามฆ่าตัวตาย

การใช้ประทุษวาจา การใช้ประทุษวาจาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในยุคปัจจุบันที่การแสดงออกทางความคิดเห็น เป็นไปได้อย่างอิสระผู้ใช้โซเชียลมีเดียได้ให้ความหมายของการประทุษวาจาไว้ดังนี้

ความหมายของประทุษวาจา

พิรจรอง งามสุต (2558, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของประทุษวาจาไว้ว่า วาจาหรือการแสดงออก ทางความหมายในรูปแบบใดก็ตามที่ส่งเสริมทัศนคติหรือการกระทำที่แบ่งแยกและดูหมิ่นศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ หรือแม้แต่ว่า ยั่วให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อบุคคลหรือกลุ่มคน บนฐานแห่งอัตลักษณ์ร่วม (ลักษณะอัน โดดเด่นซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นตัวตนที่เชื่อมโยงผูกพันกับกลุ่มทางสังคมซึ่งบุคคลหรือกลุ่มนั้นๆ เป็นสมาชิก) เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ สีผิว เพศสภาพ เพศวิถี ความพิการ อุดมการณ์ทางการเมืองหรือลักษณะทาง สังคมใดๆ อันเป็นการแบ่งแยกได้ โดย "ประทุษวาจา" อาจจะเป็นการโจมตีด้วยคำพูด การคุกคาม การดูถูกดู หมิ่น หรือแม้แต่ว่าการล้อเลียนหรือทำให้ขบขัน

อธิป จิตตฤกษ์ (2555, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของคำว่า การประทุษวาจา ในความหมายอย่าง กว้างว่า คำพูดหรือการสื่อสารใดๆ ก็ตามที่ทำให้เกิดความเกลียดชังและนำไปสู่การใช้ความรุนแรงทางกายภาพ กับคนกลุ่มใดกลุ่ม หนึ่ง ในกรอบแบบนี้ตั้งแต่การโฆษณาชวนเชื่อเรื่องยิวของนาซี การปลุกระดมให้เกิดการ สังหารหมู่ในวันดา ไปจนถึงการปลุกระดมที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาจึงถูกนับเป็นประทุษวาจาทั้งสิ้น

ประสิทธิ์ ปิวาวัดพนพานิช (2556, ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ทั้งกฎหมายภายในของแต่ละประเทศและ กฎหมายระหว่างประเทศได้ให้คำนิยามของคำว่า Hate speech (ถ้อยคำแห่งความเกลียดชัง) แตกต่างกันไป แต่เพื่อความสะดวกต่อความเข้าใจ สำคัญสำคัญของลักษณะ hate speech คือ การแสดงออกด้วย “คำพูด” หรือ “วิธีการอื่นใด” ก็ได้ อันเป็นการเหยียดหยาม ดูถูก หรือลดทอนคุณค่าของความเป็นมนุษย์หรือเป็นการ เลือกปฏิบัติ โดยอาศัยเหตุทางเชื้อชาติ ศาสนา ชาติพันธุ์ สีผิว ภาษา ชาติกำเนิด สถานะทางสังคม เพศ ฯลฯ ซึ่งการแสดงออกนั้นอาจนำไปสู่ความรุนแรงได้ต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่งหรือต่อเฉพาะกลุ่มเป้าหมายได้ อนึ่งมีข้อ ควรตระหนักว่า คำหยาบคายหรือคำทออย่างรุนแรงไม่จำเป็นต้องเป็น ประทุษวาจาเสมอไป การด่าทอด้วยคำ หยาบคายหรือการใส่ร้ายเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือการดูหมิ่นซึ่งเป็นคน ละฐานความผิด กับประทุษ วาจาในทางกลับกัน ประทุษวาจาก็ไม่จำเป็นต้องเป็นการกล่าวด้วยถ้อยคำหยาบคาย เช่น การ ขึ้นชมน การกระทำของ Hitler ก็เข้าข่ายเป็นประทุษวาจาได้

จากความหมายของประทุษวาจาที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประทุษวาจานั้น คือถ้อยคำที่พูด หรือ สื่อสารออกมาเพื่อถ่ายทอดถึงความ ดูถูก เหยียดหยาม เกลียดชัง เป็นคำพูดที่ใช้เพื่อโจมตีอีกฝ่าย ลดทอน คุณค่าในความ

เป็นมนุษย์ของอีกฝ่าย โดยเรื่องที่พูดอาจโยงถึงอัตลักษณ์ของตัวบุคคลนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็น เชื้อชาติ ศาสนา เพศสภาพ สถานะทางสังคม

ระดับความรุนแรงของการประทุษวาจา

ภัทรกานต์ ภัทรธำรง (2559ก, น.28) ได้กล่าวว่าวาจาประทุษวาจา มีระดับความรุนแรงที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเนื้อหา วิธีการสื่อสาร และเจตนาของผู้ส่งสาร โดยสามารถแบ่งได้เป็น 4 ระดับจากรุนแรงน้อยที่สุด ไปถึงรุนแรงมากที่สุด ดังนี้

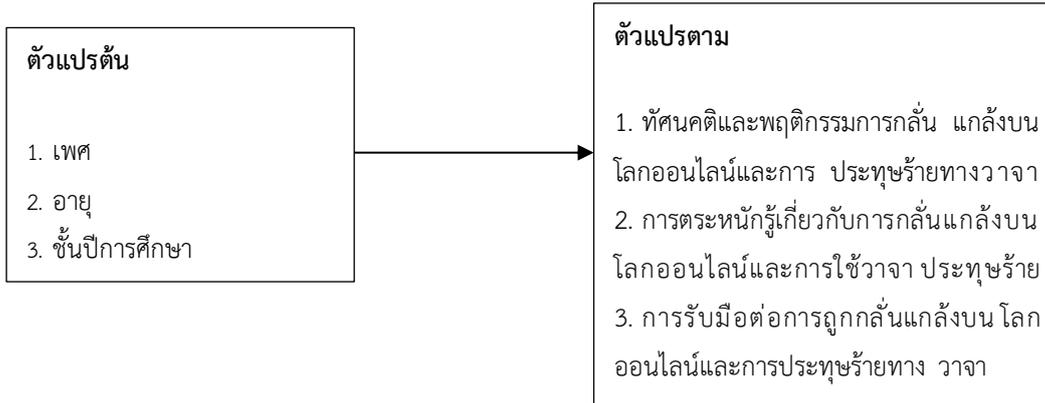
ระดับ 1 การแบ่งแยกแบบไม่ตั้งใจต่อกลุ่มเป้าหมาย (Unintentional Discrimination) เกิดจากความไม่ตั้งใจ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยมักอยู่ในรูปของการกระทำหรือทัศนคติในเชิงแบ่งแยกของผู้ที่เป็นสมาชิกของ กลุ่มที่เป็นส่วนใหญ่ของสังคมต่อคนกลุ่มน้อย เช่น การเรียกผู้ที่มีเชื้อสายแอฟริกาอเมริกันว่าคนดำหรือผิวสีซึ่ง ประทุษวาจาในระดับนี้ สามารถแก้ไขได้ด้วยการให้การศึกษาหรืออธิบายถึงเหตุและผลเพื่อสร้างความเข้าใจใน สังคม

ระดับ 2 การตั้งใจแบ่งแยก กีดกัน สร้างความเป็นเขา-เราต่อกลุ่มเป้าหมาย (Conscious Discrimination) เป็นการแสดงความจงเกลียดจงชังบนพื้นฐานของอคติอย่างรุนแรง (Intense Dislike) แบ่งแยกกีดกันพวกเขาพวกเรา และชักชวนให้กีดกันทางสังคม รวมถึงการเปรียบเทียบในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่น ไม่ใช่คน (Demonizing) หรือการนำเสนอเรื่องราวว่า “กลุ่มอื่น” คุณคามกลุ่มเราอย่างไร การจะจัดการกับ ประทุษวาจาในระดับนี้ นอกเหนือจากการให้การศึกษา และสร้างความรู้ความเข้าใจแล้ว ควรต้องมีการบังคับ ใช้กฎหมาย มารยาทภายในเพื่อห้ามไม่ให้เกิดการสื่อสารในเชิงสร้างความแตกแยก รวมถึงอาจมีการฟ้องร้อง เมื่อมีการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้น เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินว่าประทุษวาจาหนึ่งๆ ถือเป็นความผิดเพียงพอที่จะ ฟ้องร้องหรือไม่ประกอบด้วย เจตนา พฤติกรรมรุนแรงและอุกอาจ มีเหตุปัจจัย

ระดับ 3 การยั่วยุให้เกิดความเกลียดชังต่อกลุ่มเป้าหมาย (Inciting Discriminatory Hatred) ประกอบด้วย การกล่าวหา กล่าวโทษที่รุนแรง ประณาม แฉว่าร้าย พุดตู่ถูก ดูหมิ่น เหยียดหยามสบประมาท ทำให้น่าขบขัน ลดคุณค่าลง ทำให้ด้อยค่าในสายตาผู้อื่น การเยาะเย้ยที่รุนแรง สมน้ำหน้าหรือทำขมมดตลอดจน เปรียบเทียบในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นไม่ใช่คน (Demonizing) ซึ่งประทุษวาจาในระดับนี้รุนแรงกว่าสองระดับ แรก เพราะฉะนั้นการให้การศึกษาเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะแก้ไขทัศนคติที่ไม่ดีของบุคคลที่มีความเชื่อใน เชิงลบเหล่านี้ได้ ในขณะที่เดียวกันการแบ่งแยกในระดับดังกล่าว มักถูกแสดงออกในที่สาธารณะ ทำให้กฎหมาย มารยาทภายในองค์กรไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการฟ้องร้องเพื่อกลไกในการจัดการและลงโทษ

ระดับ 4 การยั่วยุให้มีการใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มเป้าหมาย (Inciting Discriminatory Violence) ประกอบด้วย การปฏิเสธการอยู่ร่วมกัน การยั่วยุปลุกปั่นให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือ ชักชวนให้ทำลาย ล้างคนหรือกลุ่มคนที่มีความเชื่อหรืออุดมการณ์ที่ต่างกันเพื่อปกป้องกลุ่มของตน การประทุษวาจาในระดับนี้มัก นำไปสู่การกระทำผิดที่รุนแรง ซึ่งมีบทลงโทษทางกฎหมายกำหนดไว้ชัดเจน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงสำรวจ ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3,304 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน โดยการคัดเลือกจากนักเรียนที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลและเป็นตัวแทนนักเรียนโดยไม่แยกกลุ่มเป็นชายและหญิง
2. เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามการตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแก่ลั้งบนโลกออนไลน์และการใช้วาจาของนักเรียน โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 26 มกราคม – 11 กุมภาพันธ์ 2565
4. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. นักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 97 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 67 คน (ร้อยละ 69.10) และเพศชาย จำนวน 30 คน (ร้อยละ 30.90)
2. นักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 97 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 15-18 ปี จำนวน 68 คน (ร้อยละ 70.10) และ นักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงอายุ 12-14 ปี จำนวน 29 คน (ร้อยละ 29.90)
3. นักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 97 คน อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 48 คน (ร้อยละ 49.50) และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 49 คน (ร้อยละ 50.50)
4. การตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแก่ลั้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.71) โดยเมื่อพิจารณาจะเห็นว่าทัศนคติต่อการกลั่นแก่ลั้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายทางวาจาของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) ถัดมาเป็นช่องทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.77) และ พฤติกรรมการกลั่นแก่ลั้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.63$, S.D. = 0.85)

ตารางที่ 1 ทศนคติและพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายวาทา ด้านทศนคติต่อการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายวาทา

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนคิดว่าการกลั่นแกล้งบนโลก ออนไลน์ และการใช้ประทุษร้ายวาทาเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ	4.76	0.59	มากที่สุด
2. นักเรียนคิดว่าการกลั่นแกล้งบนโลก ออนไลน์ และการใช้ประทุษร้ายวาทาเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข	4.82	0.48	มากที่สุด
3. นักเรียนคิดว่าผลกระทบจากการการกลั่น แกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษ วาทาทำให้เกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรง	4.69	0.62	มากที่สุด
4. นักเรียนคิดว่าตนเองไม่ควรแสดงความ คิดเห็นอะไรก็ได้ลงบนสื่อสังคมออนไลน์	4.57	0.69	มากที่สุด
5. นักเรียนคิดว่าการกลั่นแกล้งบนโลก ออนไลน์ และการใช้ประทุษร้ายวาทาเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น	4.67	0.64	มากที่สุด
6. นักเรียนคิดว่าการกลั่นแกล้งบนโลก ออนไลน์ และการใช้ประทุษร้ายวาทาเป็นพฤติกรรมที่สมควรได้รับการลงโทษ	4.66	0.71	มากที่สุด
รวม	4.70	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ทศนคติต่อการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายวาทาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.62) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนคิดว่าการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษร้ายวาทาเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.48) ถัดมา นักเรียนคิดว่าการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษร้ายวาทาเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.59) และนักเรียนคิดว่าผลกระทบจากการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษร้ายวาทาทำให้เกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรงอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษร้ายวาทาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนเคยโพสต์หรือแสดงความเห็นด้วย ข้อความหยาบคายหรือด่าทอ	2.78	1.39	ปานกลาง
2. นักเรียนเคยแชร์หรือเผยแพร่ข้อมูลที่ทำให้ผู้อื่นอับอาย	1.56	1.05	น้อย
3. นักเรียนเคยแอบอ้างตนเป็นผู้อื่น เผยแพร่ ข้อความ รูปภาพ หรือคลิปวิดีโอ ที่ทำให้ผู้ที่ตนแอบอ้างเสียหาย	1.30	0.84	น้อยที่สุด
4. นักเรียนเคยสร้างกลุ่ม เพจ เพื่อโจมตี บุคคลที่เป็นเป้าหมาย	1.33	0.86	น้อยที่สุด
5. นักเรียนเคยแบล็กเมลผู้อื่นโดยเผยแพร่ คลิปวิดีโอ หรือความลับของผู้อื่น	1.35	0.94	น้อยที่สุด
6. นักเรียนเคยสร้างข่าวปลอมเพื่อใส่ร้าย ผู้อื่น	1.47	0.96	น้อยที่สุด
7. นักเรียนเคยแสดงความเห็นที่คุกคามและ ลดทอนคุณค่าผู้อื่น เช่น คุกคามทางเพศ วิจารณ์รูปลักษณ์ ฯลฯ	1.57	1.06	น้อย
8. นักเรียนเคยกีดกันหรือไล่ออกจากกลุ่ม โดยเจตนาไม่ให้มีส่วนร่วมหรือปฏิบัติสัมพันธ์กับ ผู้อื่น	1.68	1.26	น้อย
รวม	1.63	1.05	น้อย

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.63$, S.D. = 1.05) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนเคยโพสต์หรือแสดงความคิดเห็นด้วยข้อความหยาบคายหรือด่าทออยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 1.39) ถัดมานักเรียนเคยกีดกันหรือไล่ออกจากกลุ่มโดยเจตนาไม่ให้มีส่วนร่วมหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.68$, S.D. = 1.05) และนักเรียนเคยแสดงความคิดเห็นที่คุกคามและลดทอนคุณค่าผู้อื่น เช่น คุกคามทางเพศ วิจารณ์รูปลักษณ์ ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.57$, S.D. = 1.06)

7. ช่องทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 1.45) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ Facebook อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.42) ถัดมา Youtube อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.37) และ Instagram อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.47)

ตารางที่ 3 การตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนคิดว่าการแสดงความคิดเห็นด้วย ถ้อยคำหยาบคายต่อผู้อื่นที่ไม่สนิทหรือไม่ รู้จัก นับว่าเป็นการกลั่นแกล้ง	3.54	1.49	มาก
2. นักเรียนคิดว่าการแชร์หรือเผยแพร่ข้อมูล ที่ทำให้ผู้อื่นอับอาย เป็นการกระทำที่ร้ายแรง	4.69	0.85	มากที่สุด
3. นักเรียนคิดว่าการสวมรอยเป็นผู้อื่นโดย หวังหาผลประโยชน์ในโลกออนไลน์เป็น พฤติกรรมที่ไม่ควรทำ	4.68	0.88	มากที่สุด
4. นักเรียนคิดว่าการวิจารณ์รูปลักษณ์ผู้อื่น เป็นการกระทำที่หวังดี	1.55	1.09	น้อย
5. นักเรียนคิดว่าการประจานผู้อื่นแม้ว่าผู้นั้น จะมีความผิดจริงก็ตามสามารถทำได้	1.70	1.29	น้อย
6. นักเรียนคิดว่าการสร้างกลุ่ม/เพจ เพื่อใช้ นินทาหรือโจมตีผู้อื่น เป็นการกระทำที่สามารถทำได้	1.25	0.76	น้อยที่สุด
7. นักเรียนคิดว่าการหลอกลวงข้อมูลผู้อื่น เป็นการกระทำที่สามารถทำได้	1.26	0.71	น้อยที่สุด
8. นักเรียนคิดว่าการหลอกลวงในรูปแบบ ต่างๆ เช่น หลอกให้โอนเงิน หลอกให้ไปมีเพศสัมพันธ์หรือทำร้ายร่างกาย ฯลฯ นับเป็น ความผิด	3.31	1.88	ปานกลาง
รวม	2.75	1.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า การตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 1.12) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนคิดว่าการแชร์หรือเผยแพร่ข้อมูลที่ทำให้ผู้อื่นอับอาย เป็นการกระทำที่ร้ายแรงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.85) ถัดมานักเรียนคิดว่าการสวมรอยเป็นผู้อื่นโดยหวังหาผลประโยชน์ในโลกออนไลน์ไม่สามารถทำได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.88) และนักเรียนคิดว่าการแสดงความคิดเห็นด้วยถ้อยคำหยาบคายต่อผู้อื่นที่ไม่สนิทหรือไม่รู้จัก นับว่าเป็นการกลั่นแกล้งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 1.49)

9. การรับมือต่อการถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการประทุษร้ายทางวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 1.46) โดยเมื่อพิจารณารายข้อ 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ งดเวลาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 1.56) ถัดมาไม่ตอบโต้

ต่อการกระทำนั้นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.41) และบอกผู้ปกครองให้ทราบถึงปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.46)

10. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษวาจา

10.1 ในส่วนของข้อเสนอแนะนั้นเป็นการตอบแบบปลายเปิดโดยที่สามารถให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิมพ์ข้อเสนอแนะได้ตามความคิดเห็น ทางผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษวาจาไว้ดังนี้

10.2 ควรมีข้อกฎหมายสำหรับการลงโทษที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งเพื่อไม่ให้มีผู้ที่กระทำความผิด และควรมีการคุ้มครองผู้ถูกระทำเพื่อไม่ให้ผู้เป็นเหยื่อหวาดกลัวที่จะแจ้งความ เพราะหากข้อกฎหมายไม่ชัดเจนหรือน่าเชื่อถือจะทำให้คนที่ถูกระทำไม่มีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมและเลือกที่จะไม่พึ่งกฎหมายในการรับมือต่อการกลั่นแกล้ง

10.3 ควรมีการคิดพิจารณาและไตร่ตรองทุกครั้งที่จะพิมพ์สารหรือข้อมูลลงบนสื่อโซเชียล เนื่องจากข้อความที่ขาดการยั้งคิดบางครั้งอาจทำให้ผู้ที่มาอ่านมีความรู้สึกที่ไม่ดี จนทำให้เกิดเป็นเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันได้

10.4 ไม่ควรวิจารณ์รูปร่างหน้าตาของผู้อื่นไม่ว่าจะรู้จักกันหรือไม่ก็ตามเพราะนั่นเป็นเรื่องเสียมารยาท และทำให้ผู้ฟังรู้สึกแย่ หากแสดงความคิดเห็นไปในด้านลบ ควรพูดถึงด้านดีๆ ให้ผู้ฟังรู้สึกสบายใจมากกว่า

10.5 บางครั้งการใช้คำหยาบอาจไม่ใช่การกลั่นแกล้งเสมอไป เนื่องจากอาจเป็นการพูดถึงกันในกลุ่มเพื่อน แต่ต้องฟังตระหนักเสมอว่าคำหยาบนั้นไม่ควรนำไปพูดกับบุคคลที่ไม่สนิทหรือไม่รู้จัก

10.6 เมื่อโดนกลั่นแกล้งควรโต้ตอบกลับไม่ควรนิ่งเฉย เพราะต้องทำให้ผู้แกล้งรับรู้ที่เราไม่พอใจที่ถูกกระทำแบบนั้น เพราะบางครั้งหากนิ่งเฉยและคิดว่าเดี๋ยวผู้กระทำคงหยุดไปเองก็อาจไม่เป็นแบบนั้น เพราะเมื่อผู้กระทำเห็นว่าเรานิ่งเฉยบางครั้ง ผู้กระทำจึงคิดว่าเราไม่มีปัญหากับการกระทำของเขาและไม่หยุดการแกล้ง

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยทัศนคติและพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการประทุษร้ายทางวาจาของนักเรียน โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 พบว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียน โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศภัทร โอสวรรณ (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย โดยจากผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศมีพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับต่ำและพบว่ามีนักเรียนเคยโพสต์หรือแสดงความคิดเห็นด้วยข้อความหยาบคายหรือคำทอมากที่สุด เมื่อเทียบกับพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพงศ์ สุขเกษม (2563) และ [2] ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและเจตคติต่อการระรานทางไซเบอร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยจากผลการวิจัยพบว่านักเรียนโพสต์หรือแสดงความคิดเห็นด้วยข้อความหยาบคายหรือคำทอผู้อื่นมากที่สุด

2. จากผลการวิจัยการตระหนักรู้การถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียน โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 พบว่าการตระหนักรู้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียน โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณา 3 สูงสุด ได้แก่ นักเรียนคิดว่าการแชร์หรือเผยแพร่ข้อมูลที่ทำให้ผู้อื่นอับอาย เป็นการกระทำที่ร้ายแรงอยู่ในระดับมากที่สุด ถัดมานักเรียนคิดว่าการสวมรอยเป็นผู้อื่นโดยหวังหาผลประโยชน์ในโลกออนไลน์ไม่สามารถ

ทำได้อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนคิดว่าการแสดงความคิดเห็นด้วยถ้อยคำหยาบคายต่อผู้อื่นที่ไม่สนิทหรือไม่รู้จักนับว่าเป็นการกลั่นแกล้งอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยการรับมือต่อการถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 มีนักเรียนจำนวนหนึ่งมีวิธีการรับมือด้วยการตอบโต้กลับด้วยวิธีการที่คล้ายคลึงกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [4] ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับความเห็นเกี่ยวกับประทุษวาจาของผู้รับสารออนไลน์ จากผลการวิจัยพบว่าเมื่อเห็นข้อมูลของตนเองในด้านลบบนสื่อสังคมออนไลน์จะตอบโต้ตามเหตุและผลในทันที ลักษณะอาการหลังจากนักเรียนตอบโต้ด้วยการเขียนข้อความทางลบบนสื่อสังคมออนไลน์กับเพื่อนของตนเอง

4. จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์และการใช้ประทุษวาจาของนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 ได้กล่าวว่า ควรมีข้อกฎหมายในการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อไม่ให้เกิดการกลั่นแกล้ง ควรมีการคิดพิจารณาและไตร่ตรองทุกครั้งที่มีพิมพ์สารหรือข้อมูลอะไรลงบนโซเชียลมีเดีย ไม่ควรวิจารณ์รูปร่างหน้าตาของผู้อื่นไม่ว่าจะรู้จักกันหรือไม่ก็ตาม บางครั้งการใช้คำหยาบอาจไม่ใช่ การกลั่นแกล้งเสมอไป เนื่องจากอาจเป็นการพูดถึงกันในกลุ่มเพื่อน ไม่ควรนิ่งเฉยเมื่อถูกกลั่นแกล้ง ต้องทำให้ผู้กระทำรับรู้ว่าเราไม่พอใจกับการกระทำนั้น ซึ่งจากข้อเสนอแนะบางส่วนที่ได้กล่าวมามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ [4] ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับความเห็นเกี่ยวกับประทุษวาจาของผู้รับสารออนไลน์ จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ติดตามแฟนเพจเพชบุรี ‘หยุดตัดจรีต’ มักมีพฤติกรรมตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลที่ถูกโพสต์ก่อนที่จะเชื่อหรือแชร์ต่อ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน

1. ควรมีการจัดอบรมความรู้ในเรื่องของการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ และการใช้ประทุษวาจา เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่นักเรียน
2. โรงเรียนควรมีการสำรวจพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียน และหาวิธีแก้ไขเพื่อให้การกลั่นแกล้งลดน้อยลง
3. ครูและบุคลากรไม่ควรเหมินเฉยต่อการกลั่นแกล้งของนักเรียนเพราะอาจส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรง

ข้อเสนอแนะต่อนักเรียน

1. นักเรียนควรคิดไตร่ตรองก่อนที่จะแสดงความคิดเห็นหรือเผยแพร่ข้อมูลใดลงบนสื่อสังคมออนไลน์
2. นักเรียนควรมีวิจารณญาณในการเสพสื่อออนไลน์ เนื่องจากบางแหล่งข้อมูลไม่มีความน่าเชื่อถือมากพอจึงอาจส่งผลให้นักเรียนเผยแพร่ข้อมูลเท็จโดยไม่รู้ตัว

3. นักเรียนควรมีการปรึกษาผู้ปกครองหรือบุคคลที่ไว้ใจเมื่อถูกกลั่นแกล้ง ไม่ควรเผชิญปัญหาเพียงลำพัง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกลั่นแกล้งบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียน
2. ควรมีการขยายขอบเขตของประชากรในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อศึกษาประชากรในกลุ่มที่กว้างขึ้น และเปรียบเทียบความแตกต่างได้
3. ควรเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงปัญหามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. Department of Mental Health. Stop cyberbullying, harassment, and attacks on social media. It's okay to think differently, but we should respect those differences. [internet]. 2020. [cited. 2021 November 24]. Available from: <https://www.dmh.go.th/newsdmh/view.asp?id=30362>
2. Pianjud D, Sinthaworn W, Kasila J. To promote awareness about cyberbullying and hate speech for basic education students: case study in Chachoengsao school. ECT Education and Communication Technology Journal. 2020; 15(19): 24-32 Thai.
3. Tantaphalin P. An Online collaborative reflection learning model with case study to enhance cyber bullying awareness of pre-service teachers. [internet]. 2016 [cited. 2021 November 24] <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/54858>
4. Phattrathamrong P. Reception and opinions on hate speech content among online media recipients: A case study of the Facebook fan page 'Stop Hypocrisy Thailand. [internet]. 2016 [cited. 2021 November 24] http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5607030144_7087_4903.pdf
5. Lertratthamrongkul W. (2564). Cyberbullying among secondary school students: prevalence, problem-solving and risk behaviors. NEU Academic and research journal. 2021; 11(1): 275-289 Thai.